

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conferenceความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนงานสาธารณสุขกับการบริหารงานสาธารณสุข
ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสุพรรณบุรีThe Association between Planning with Administration of Public Health
of Director Promoting health district Hospital , Suphanburiสมชาย ธีระวงศ์ภิญโญ (Somchai Thirawongpinyo)¹สุรเดช ประดิษฐ์บาทูภา (Suradej Praditbatuka)²อารยา ประเสริฐชัย (Arya Prasertchai)³

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) คุณลักษณะส่วนบุคคลข้อมูลสถานบริการ (2) ปัจจัยการรับรู้ในบทบาทหน้าที่ด้านการวางแผนงานสาธารณสุขและการบริหารงานสาธารณสุข (3) ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนงานกับการบริหารงานสาธารณสุข จังหวัดสุพรรณบุรีประชากรที่ศึกษา คือผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรีทุกคนหน่วยประชากร (175 คน) เครื่องมือการวิจัยที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงครอนบาช ด้านการรับรู้บทบาทหน้าที่ เท่ากับ 0.78 ด้านการวางแผนงานสาธารณสุข เท่ากับ 0.96 และด้านการบริหารงานสาธารณสุข เท่ากับ 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการทดสอบค่าไค-สแควร์ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ 45 ปีขึ้นไปตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ร้อยละ 77.1 สถานภาพสมรสคู่ระดับการศึกษาเมื่อบรรจุเข้ารับราชการประกาศนียบัตร/เทียบเท่าอนุปริญญาร้อยละ 95.5 ประสบการณ์การทำงานดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยเฉลี่ยจำนวน 12.33 ปี (2) การรับรู้บทบาทหน้าที่ด้านการวางแผนงานสาธารณสุข และการบริหารงานสาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลาง (3) ปัจจัยการบริหารงานสาธารณสุข ได้แก่ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบันการวางแผนงานสาธารณสุข ประเภทของสถานบริการ และจำนวนบุคลากรสัมพันธ์กับการบริหารงานสาธารณสุขระดับตำบลอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะผู้บริหารควรยึดหลักธรรมาภิบาลมีการมอบหมายงานที่ชัดเจนและเหมาะสมกับบุคลากร ยึดนโยบายเป็นหลัก มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ การวางแผนงานสาธารณสุข การบริหารงานสาธารณสุข โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

¹นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช somchai.thirawong@mail.com

²รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช suradej.pra@hotmail.com

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช aor_arya@yahoo.com

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

Abstract

The objective of this survey research were to study 1) personal characteristic, size and amount of public health promoting district hospital 2) role perception of director 3) the association between planning with administration of public health 4) public health planning of sub district health promoting hospital, Suphanburi. The population was 175 directors of sub district health promoting hospital, Suphanburi. Which this the research instrument was questionnaire which had been tryout with 30 samples of similar director. The content validity was examined by 3 experts. The reliability was test Cronbach. Alpha Coefficient with value 0.96 data analysis used descriptive statistic were percentage, mean, and standard deviation. Analysis statistics used to test association were chi-square test and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. That study used all of them majority director of sub district health promoting hospital were female, over 45 year olds, Public Health Academic Position, married, education level certificate and diploma, working 95.5 percent, experience of director sub district health promoting hospital average 12.33 years, the middle level were perception, working, and administration in public health, factor associated with public health administration were duration of working position public health planning, and size and amount promoting health district hospital which related to public health administration with statistical significance at 0.05 The recommend were that the administrator should precept Good Governance defined job description with suitable for official accept principle policy, and support continuous development of official.

Keywords: Public health planning, Public health administration, District Health Promotion Hospital

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโครงสร้างของประชากรเพิ่มมากขึ้นความต้องการบริการสุขภาพก็ยิ่งเพิ่มขึ้นตามโครงสร้างประชากรรวมทั้งรัฐบาลจัดให้มีระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ทำให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ทุกที่ทุกเวลาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และ “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติมีเป้าหมาย 1) ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายมีศักยภาพ และสามารถสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ลดการเจ็บป่วยจากโรคที่ป้องกันได้หรือโรคที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพ มีการใช้ภูมิปัญญาไทยและมีส่วนร่วมจัดการปัญหาสุขภาพของตนเองและสังคมได้ 2) มีระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยที่ไวพอ ทันการณ์ และสามารถจัดการปัญหาภัยคุกคามสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) มีระบบสุขภาพเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ควบคุมโรค และการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ 4) มีระบบบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน สามารถตอบสนองต่อความต้องการตามปัญหาสุขภาพ และมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ 5) มีระบบบริหารจัดการและการเงินการคลังด้านสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเอกภาพ (แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 (9 ตุลาคม 2555) การดำเนินงานในระดับปฐมภูมิสถานีนอามัยส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการบริหารงานตั้งแต่การวางแผนการทำงานที่มีประสิทธิภาพการประเมินผลและการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารสาเหตุเนื่องจากขาดความรู้และประสบการณ์ระเบียบไม่เอื้ออำนวยระบบการนิเทศติดตามประเมินผลของระดับต่างๆขาดประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ปัญหา เช่นการพัฒนากระบวนการใช้ข้อมูลข่าวสารสาธารณสุขระดับตำบลการใช้ฐานข้อมูลในการตั้งเป้าหมายและการวางแผนการลดปริมาณของระเบียบงานให้เหลือน้อยเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

ปี 2552 รัฐบาลประกาศนโยบายยกระดับสถานีนอามัยเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลโดยมอบหมายภารกิจให้ดำเนินการเชิงรุกเป็นโรงพยาบาลใกล้บ้านใกล้ใจตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับการพัฒนาคุณภาพมาโดยตลอด ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายบริการเชิงรุก แต่การสร้างเสริมสุขภาพให้แก่ประชาชนได้น้อยมาก อาจจะเนื่องมาจากภาระงานมากขึ้นการกำหนดนโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อย การสร้างเสริมสุขภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดีมีองค์ประกอบหลายด้านที่ต้องดำเนินการและต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนและองค์กรเครือข่ายภายในชุมชนตลอดจนการใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องพอและการวิเคราะห์ปัญหา ที่ชัดเจนมีการวางแผนปฏิบัติการที่ดีจึงจะนำไปให้ประชาชนมีสุขภาพดีมีชีวิตมีสุขได้ดังนั้นการวางแผนงานสาธารณสุขจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งถ้าการวางแผนปฏิบัติงานที่ดีจะส่งผลต่อการบริหารงานสาธารณสุขประชาชนก็จะมีสุขภาพดีขึ้นด้วย(สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข 2553)

จังหวัดสุพรรณบุรีได้กำหนดแนวทางและนโยบายในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในระดับจังหวัดอำเภอ ตำบล ในพื้นที่รับผิดชอบโดยกำหนดให้มีการวางแผนแบบการมีส่วนร่วมของหน่วยงานระดับปฏิบัติการโดยใช้ข้อมูลสาธารณสุขนโยบายและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องในชุมชนเป็นหลักตามกระบวนการวางแผนสาธารณสุขของจังหวัดสุพรรณบุรี(งานพัฒนายุทธศาสตร์สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี,2549 หน้า 41) กล่าวว่า เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานการวางแผนสาธารณสุขขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนและการนำแผนไปสู่การปฏิบัติซึ่งการวางแผนประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ (1) การวางแผน (2) การปฏิบัติตามแผน (3) การติดตามประเมินผล ดังนั้นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนงานสาธารณสุขกับการบริหารงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรีปัจจัยส่วนบุคคลข้อมูลสถานบริการสาธารณสุขปัจจัยการรับรู้ในบทบาทหน้าที่และ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

การวางแผนงานสาธารณสุขกับการบริหารงานสาธารณสุขเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนาการวางแผนงานสาธารณสุขและการบริหารงานสาธารณสุข ในระดับตำบลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนงานสาธารณสุขกับการบริหารงานสาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสุพรรณบุรี

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่ออธิบายคุณลักษณะส่วนบุคคล ข้อมูลสถานบริการ ข้อมูลบุคลากร ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษา การรับรู้บทบาทหน้าที่ด้านการวางแผนงานสาธารณสุข การวางแผนงานสาธารณสุข และการบริหารงานสาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้บทบาทหน้าที่ด้านการวางแผนงานสาธารณสุขกับการบริหารงานสาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ประชากรที่ศึกษาผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่าง ศึกษาทุกหน่วยประชากร (Total Population) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ (1) ข้อมูลส่วนบุคคล (2) ข้อมูลสถานบริการสาธารณสุข (3) การรับรู้บทบาทหน้าที่ (4) การบริหารงานสาธารณสุข (5) การวางแผนงานสาธารณสุข ในแบบสอบถามส่วนที่ (4) และส่วนที่ (5) มีความเที่ยงเท่ากับ 0.91 และ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแตกต่างโดยการทดสอบค่า ไคว์สแควร์ และหาความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.3 อายุเฉลี่ย 47 ปี ร้อยละ 66.9 ตำแหน่ง นักวิชาการ ร้อยละ 77.7 ตำแหน่งหัวหน้าสถานี หรือรักษาการ ร้อยละ 20.3 สถานภาพ สมรส ร้อยละ 77.1 วุฒิการศึกษาระดับประกาศนียบัตร ร้อยละ 48.6 วุฒิการศึกษาสาธารณสุขชุมชน ร้อยละ 34.9 วุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 74.1 การศึกษา การฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารร้อยละ 64

2. ข้อมูลสถานบริการสาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลขนาดกลางร้อยละ 64.6 มีพยาบาลวิชาชีพ แห่งละ 1 คน ร้อยละ 66.63 นักวิชาการสาธารณสุข แห่งละ 1 คน ร้อยละ 56.6

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

3. การรับรู้บทบาทหน้าที่ด้านการวางแผนงานสาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 92.6 ระดับสูง ร้อยละ 6.3 และระดับต่ำร้อยละ 1.1 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำแนกตามระดับการรับรู้ในบทบาทหน้าที่ด้านการวางแผนงานสาธารณสุขระดับตำบล

ระดับการรับรู้บทบาทหน้าที่ด้านการวางแผนงานสาธารณสุข	จำนวน(คน)	ร้อยละ
	175	100
ระดับต่ำ(1.94-2.88คะแนน)	2	1.1
ระดับปานกลาง(2.89-3.85 คะแนน)	162	92.6
ระดับสูง(3.86-4.82 คะแนน)	11	6.3

$$\bar{X} = 3.41 S.D.=0.278 \text{Min} = 3 \text{Max} = 5$$

4. การวางแผนงานสาธารณสุข มีการปฏิบัติงานตามการวางแผนงานสาธารณสุข ระดับสูง ร้อยละ 87.4 ระดับปานกลาง ร้อยละ 6.9 ระดับต่ำ ร้อยละ 5.7 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามระดับการวางแผนงานสาธารณสุขระดับตำบลในภาพรวม

ระดับของการวางแผนงานสาธารณสุขระดับตำบล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
	175	100
ระดับต่ำ(17.00– 21.33คะแนน)	10	5.7
ระดับปานกลาง(21.34 – 25.67คะแนน)	12	6.9
ระดับสูง(25.68– 30.00คะแนน)	153	87.4

$$\bar{X} = 28.43 S.D.=2.80 \text{Min} = 7 \text{Max} = 30$$

5. การบริหารงานสาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ระดับความคิดเห็นด้านการบริหารงานสาธารณสุขอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 61.7 ระดับสูง ร้อยละ 32 และระดับต่ำ ร้อยละ 6.3 ดังแสดงในตารางที่ 3

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผอ.รพ.สต. จำแนกตามระดับความคิดเห็นด้านการบริหารงานสาธารณสุขของ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน สาธารณสุข	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับต่ำ (2.77-3.51 คะแนน)	11	6.3
ระดับปานกลาง (3.52-4.26 คะแนน)	108	61.7
ระดับสูง (4.27-5.00 คะแนน)	56	32.0

$$\bar{X} = 4.13 S.D.=0.438 \text{Min} = 2.77 \text{Max} = 5$$

6. การวิเคราะห์สัมพันธระหว่างปัจจัยเชิงบุคคลปัจจัยการรับรู้ในบทบาทหน้าที่ข้อมูลสถาน

บริการสาธารณสุขและการวางแผนงานสาธารณสุขกับการบริหารงานสาธารณสุข ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี

พบว่า ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งมีความสัมพันธ์($r = 0.167$) กับ การบริหารงานสาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสุพรรณบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.027

ข้อมูลสถานบริการสาธารณสุขมีความสัมพันธ์ ($r = 0.215$) และจำนวนบุคลากร มีความสัมพันธ์ ($r = 0.244$) กับการบริหารงานสาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสุพรรณบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.004 และ 0.001

การวางแผนงานสาธารณสุข มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = 0.203$) กับ การบริหารงานสาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสุพรรณบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.007 ($P < 0.01$) ดังตารางที่ 4

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ตารางที่ 4 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการรับรู้ในบทบาทหน้าที่ข้อมูลสถานบริการ และการวางแผนงานสาธารณสุข กับการบริหารงานสาธารณสุขระดับตำบล ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ค่าสหสัมพันธ์กับการบริหารงาน สาธารณสุขระดับตำบล	p-value
ปัจจัยส่วนบุคคล			
- เพศ	175	.010	0.893
- อายุ	175	.100	0.188
- สถานภาพสมรส	175	-.004	0.959
- ความรู้จากสาขาวิชาชีพเดิม	175	-.129	0.089
- ระดับการศึกษา	175	.071	0.353
- อายุราชการ	175	.080	0.294
- ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน	175	.167*	0.027
- ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ผอ.	175	-.057	0.452
- การฝึกอบรมหลักสูตร หัวหน้า สอ.	175	.043	0.572
- การฝึกอบรมหลักสูตร ผอ.รพ.สต.	175	.039	0.609
- การฝึกอบรมหลักสูตร ผบต.	175	.136	0.072
- ตำแหน่งทางวิชาการ	175	-.057	0.453
ปัจจัยการรับรู้บทบาทหน้าที่	175	.124	0.102
ข้อมูลสถานบริการ			
- ประเภทสถานบริการ	175	.215**	0.004
- จำนวนบุคลากร	175	.244**	0.001
ปัจจัยกระบวนการวางแผนงานสาธารณสุข	175	.203**	0.007

* P < 0.01

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

7. ปัจจัยส่วนบุคคลเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่าง เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา กับกระบวนการบริหารงาน
 สาธารณสุขระดับตำบล ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารงานสาธารณสุข

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำแนก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	รวม	ไค-สแควร์	Sig
1.เพศ	ชาย	5	47	28	80	0.625	0.73
	หญิง	6	61	28	95		
2 อายุ	อายุต่ำกว่า 40 ปี	6	12	14	32	15.089	0.00
	อายุ 40 ปี ขึ้นไป	5	96	42	143		
3.สถานภาพสมรส	โสด หม้าย หย่า แยก	2	15	4	21	2.014	0.36
	สมรส	9	93	52	154		
4.วุฒิการศึกษาสาขาวิชาชีพเดิม	พนักงานอนามัย การสาธารณสุข ชุมชน สาธารณสุขศาสตร์ และ จพ.วิทยาศาสตร์	7	56	31	94	0.647	0.72
	ผดุงครรภ์อนามัย ผู้ช่วยพยาบาล การพยาบาลและผดุงครรภ์ และ พยาบาลศาสตร์	7	52	25	81		
5.ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	5	3	10	3.423	0.1
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า/	9	103	53	165		
6.ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ผอ.	ต่ำกว่า 10 ปี	8	58	17	83	11.075	0.00
	10 ปีขึ้นไป	3	50	39	92		
7.อายุราชการ	ต่ำกว่า 25ปี	7	41	22	70	2.759	0.25
	25ปีขึ้นไป	4	67	34	105		
8.ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน	ต่ำกว่า 25ปี	7	20	15	42	11.492	0.00
	25ปีขึ้นไป	4	88	41	133		
9.การศึกษาฝึกอบรมหลักสูตรทางการบริหาร	เคย	3	13	8	24	1.981	0.37
	ไม่เคย	8	95	48	151		
10.ตำแหน่งทางวิชาการ	นักวิชาการสาธารณสุข	5	90	41	136	9.233	0.01
	พยาบาลวิชาชีพ และเจ้าพนักงาน สาธารณสุข	6	18	15	39		

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา วุฒิการศึกษาเดิม ระดับการศึกษา การได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรทางการบริหาร ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการบริหารงานสาธารณสุข

อายุ ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน ตำแหน่งทางวิชาการ ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์กับกระบวนการบริหารงานสาธารณสุขระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนงานสาธารณสุขกับการบริหารงานสาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล การฝึกอบรมหลักสูตรทางการบริหาร และตำแหน่งทางวิชาการ ไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานสาธารณสุข ที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ ความรู้จากวิชาชีพเดิมระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในปัจจุบันและการฝึกอบรมหลักสูตรทางการบริหาร ที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานสาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสุพรรณบุรี ในระดับต่ำสอดคล้องกับ อมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548:89-90) ศึกษาปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชนจังหวัดพิษณุโลก พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพในศูนย์สุขภาพชุมชน นรินทร์ สังข์รักษา (2549) พบว่าอายุราชการ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่ง ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าสถานีนอนามัย เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537) พบว่าจำนวนปีที่เคยทำงานมาไม่ได้เป็นเครื่องรับประกันว่า คนที่ทำงานมากกว่าจะมีประสบการณ์มากกว่าคนที่ทำงานน้อยกว่าทั้งนี้เพราะแต่ละวันที่ทำงานถึงแม้ว่าจะมีประสบการณ์ต่างกันก็ตาม แต่ก็ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลที่จะสนใจใฝ่เรียนรู้ด้วยซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ บุญผาศิริรัตน์ และบุญเลิศเสียวประไพ (2531: 105-110) พบว่าผู้ที่มียุทธศาสตร์ในการทำงานนานมากกว่า 10 ปี จะสามารถทำงานได้ดี ด้วยเหตุนี้หัวหน้าสถานีนอนามัย ส่วนใหญ่จึงมีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารได้ดี เพราะมีประสบการณ์และทำการประเมินความรู้ที่ตนคิดทักษะและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบล โดยใช้วิธีการสังเกต และแบบสอบถามการปฏิบัติงาน รวบรวมจากแบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน ของสถานีนอนามัยโดยให้หัวหน้าสถานีนอนามัยเป็นผู้กรอกผลงานเองกลุ่มตัวอย่างคือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย ซึ่งมีตำแหน่งหัวหน้าสถานีนอนามัย และผู้ร่วมงานจำนวน 98 คน ผลการวิจัยพบว่า ร้อยละ 40 ของกลุ่มหัวหน้าสถานีนอนามัยมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการปฏิบัติงานระดับปานกลางและพบว่าผู้ที่มียุทธศาสตร์ในการทำงานนานกว่า 20 ปีขึ้นไปมีการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆและผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าสถานีนอนามัยมีความแตกต่างกันด้วย หัวหน้าสถานีนอนามัยส่วนใหญ่มีความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการบริหารดี สมเดช ศรีทิด (2545:106) ที่ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานสาธารณสุข อาธิรัตน์ มณีรัตน์ (2547:55-56) ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าสถานีนอนามัยจังหวัดเชียงราย แตกต่างกับ การศึกษาของ นันทิยา ชุ่มช่วย (2542:103) พบว่าระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานของหัวหน้ากลุ่มงานเวชกรรมสังคมและแตกต่างกับจิราภา สุขสวัสดิ์ (2547:55) พบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐาน ของอสม. แตกต่างกับผลการศึกษาของ อภิชาติ ตั้งปรัชญากุล (2546) ที่พบว่า

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุและอายุราชการ มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการงาน สร้างเสริมสุขภาพเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบล และแตกต่างกับการศึกษา สมโภชน์ คชศิลา (2544:57) ศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพการทำงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานเฝ้าระวังและส่งเสริมทันตสุขภาพนักเรียนประถมศึกษาของเจ้าหน้าที่ สถานีอนามัยจังหวัดนครปฐม

สรุป จากการอภิปรายผลการศึกษาลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุประสบการณ์ทำงานระยะเวลาดำรงตำแหน่ง และตำแหน่งทววิชาการพบว่ามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานสาธารณสุข ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี

ปัจจัยด้านการรับรู้บทบาทหน้าที่

ปัจจัยด้านการรับรู้บทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์กับกระบวนการบริหารงานสาธารณสุขในระดับตำบล ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของเทพพนมเมืองแมน และสวิง สุวรรณ (2540:71) ซึ่งกล่าวว่า ความคลุมเครือของบทบาทหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กับความต้อประสิทธิภาพของบุคคลและของ องค์การโดยความคลุมเครือของบทบาทจะเกิดเมื่อนิยามขององค์การมีความสลับซับซ้อนผู้ปฏิบัติงานไม่มีความกระจ่าง มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคนิคบ่อยซึ่งการรับรู้ด้านบทบาทหน้าที่ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดจะเน้นงานด้านส่งเสริม สุขภาพ ป้องกันและควบคุมโรค มากกว่างานด้านรักษาพยาบาลนั้นเจ้าหน้าที่รับรู้บทบาทตามที่กำหนดค่อนข้างสูงแต่ ผลการวิจัยของสมุทธิพิทยชาติ (2433 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่องการปฏิบัติงานและการรับรู้การให้บริการสาธารณสุข ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในจังหวัดพิษณุโลก พบว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ใช้เวลาการปฏิบัติงานในเวลาราชการแต่ละสัปดาห์ไปในด้านการรักษาพยาบาล มากกว่าการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันและควบคุมโรค ด้วยเหตุผลว่าการทำงานด้านนี้มีความสะดวกสบายและได้ใช้ความรู้ ความสามารถมากกว่าประกอบกับเป็นงานที่ต้องการใช้ เป็นเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธาจากประชาชนให้กับตัวของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเองเพื่อให้ประชาชนมารับ บริการที่สถานีอนามัยมากขึ้น ฉะนั้น การให้บริการด้านอื่น ๆ ก็จะตามมาในภายหลังตามบทบาทหน้าที่ที่พึงมี

ข้อมูลสถานบริการ

ปัจจัยด้านข้อมูลสถานบริการสาธารณสุขได้แก่ประเภทของสถานบริการ และจำนวนบุคลากร ในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานสาธารณสุขในระดับตำบล เป็นไปในทางบวกคือเมื่อ การวางแผนที่ดี การบริการสาธารณสุขก็จะเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นด้วยเช่นกันสอดคล้อง รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549: 215-218) และ เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2550: 118-129) ที่กล่าวว่า การจัดการทรัพยากรมนุษย์ คือ ระบบการจัดการบุคลากร ภายในองค์การ เพื่อเสริมสร้างผลิตภาพการทำงานให้กับองค์การ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ทรัพยากรบุคลากรการวางแผน พัฒนาบุคลากร การประเมินผล การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การดูแลด้านสุขภาพ และสวัสดิการ ความปลอดภัยด้านอาชีวนามัย และการรักษาไว้ซึ่งพนักงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มะยูรี สุดตา และ ธนัช กนกเทศ (2553) ที่พบว่าปัจจัย การจัดการทรัพยากรบุคคลและการพัฒนาบุคลากรในทุกระดับมีผลต่อการบริหารงานและผลสัมฤทธิ์ในการบริหารองค์การ

การวางแผนงานสาธารณสุข

ปัจจัยด้านการวางแผนงานสาธารณสุขของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย การวางแผนงานสาธารณสุข การปฏิบัติงานตามแผนงานสาธารณสุขการติดตามและประเมินผลพบว่า มีการ ปฏิบัติงานตามการวางแผนงานสาธารณสุขระดับตำบลโดยภาพรวมสูง ร้อยละ 87.4 มีความสัมพันธ์กับการบริหารงาน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

สาธารณสุขในระดับต่ำ เมื่อจำแนกเป็นรายประเด็นย่อยก็พบว่า เป็นไปในทำนองเดียวกัน อาทิเช่น การปฏิบัติงานตามขั้นตอน การวางแผนฯ การปฏิบัติงานตามแผนฯ การติดตามและประเมินผลงานสาธารณสุขระดับต่ำบ่งชี้ว่าอยู่ในระดับสูงร้อยละ 91.0, 94.9 และ 89.1 สอดคล้องกับการศึกษาของ ชำนาญบุรณโอสถ (2547) ได้ทำการศึกษาวิจัยกระบวนการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่าการดำเนินการในกระบวนการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ดังนี้ 1) การเตรียมการวางแผน มีการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศ มีการศึกษาสภาพปัจจุบันของมหาวิทยาลัย มีการพยากรณ์หรือคาดคะเนแนวโน้มเพื่อประกอบการวางแผนพัฒนา มีการคาดคะเนความต้องการทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคล มีการกำหนดปฏิทินการวางแผน 2) การวางแผน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ นโยบาย มาตรการ และเป้าหมายการจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยระยะยาวตามช่วงแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปี วิธีการจัดทำแผนใช้วิธีการจัดประชุมสัมมนาคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณะกรรมการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย หรือคณะกรรมการอื่นที่ทำหน้าที่วางแผนพัฒนามหาวิทยาลัย คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยหรือคณะกรรมการอื่นที่ทำหน้าที่วางแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ผู้มีอำนาจอนุมัติวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัย และแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่ สภามหาวิทยาลัย หรืออธิการบดี 3) การนำแผนไปปฏิบัติ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนพัฒนามหาวิทยาลัย และแผนปฏิบัติการประจำปี ในรูปการจัดประชุมชี้แจงเป็นส่วนใหญ่ มีการจัดทำปฏิทินและเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน มีการจัดสรรและอนุมัติงบประมาณ มีการประสานการปฏิบัติตามแผน 4) การติดตามและประเมินผล มีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินผล ช่วงเวลาที่ทำการประเมินผลคือทุก 1 ปีเป็นส่วนใหญ่ และมีการจัดทำรายงานผล 5) การทบทวน ปรับแผนหรือจัดทำแผนใหม่ มีการนำผลการประเมินแผนพัฒนามหาวิทยาลัยไปใช้ในการทบทวน ปรับแผน หรือจัดแผนพัฒนาใหม่ ผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาส่วนใหญ่เป็นคณะผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการศูนย์/สำนักสำหรับในด้านคณาจารย์ บุคลากรทั่วไป นักศึกษา ศิษย์เก่า หรือบุคคลภายนอกยังมีส่วนร่วมน้อย ปัญหาในกระบวนการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัยพบค่อนข้างน้อย และที่พบก็อยู่ในระดับต่ำ เช่น ข้อมูลและสารสนเทศไม่เป็นระบบและข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน

สรุป การวางแผนเป็นพื้นฐานอันดับแรก ๆ ของการบริหารงาน การวางแผนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องจัดทำในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล เนื่องจากทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกันว่า

1. การวางแผนเป็นเรื่องของการคาดการณ์ในอนาคตเพื่อรับกับสภาพการเปลี่ยนแปลงด้วยเหตุที่องค์การถูกห่อหุ้มด้วยสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อันประกอบไปด้วยเศรษฐกิจสังคมการเมืองเทคโนโลยีและอื่น ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงทำให้นักบริหารต้องวางแผนเพื่อคาดการณ์อนาคตหรือทำนายการเปลี่ยนแปลงล่วงหน้าโดยอาศัยข้อมูลในอดีตและปัจจุบันในการตัดสินใจสำหรับอนาคต

2. การวางแผนทำให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพลดความซ้ำซ้อน ลดความสูญเสียและยังสามารถบอกได้ล่วงหน้าว่าจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างไรจึงเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. การวางแผนเป็นการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพกล่าวคือแผนเป็นแนวทางเป็นทิศทางเป็นแนวปฏิบัติในการปฏิบัติงาน ที่ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี

4. การวางแผนยังช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานในการควบคุมการดำเนินงานได้ง่ายอีกด้วย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

การบริหารงานสาธารณสุข

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานสาธารณสุขในด้าน การวางแผนและดำเนินงานตามแผน บริหารบุคลากร การติดตามควบคุมกำกับนิเทศ และประเมินผล การประสานงาน ข้อมูลข่าวสารและวิชาการ ธุรการและด้านการเงินและพัสดุ อยู่ระดับกลางและมีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง ในด้านการจัดองค์การและมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับโครงสร้างการจัดแบ่งงานมีความชัดเจนและสอดคล้องกัน และ การกำหนดหน้าที่ขอบเขตงานและมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานชัดเจน เหมาะสมกับตำแหน่งและความสามารถ โดยสรุปภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ระดับปานกลางการบริหารงานสาธารณสุขของ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในระดับปานกลาง

การบริหารงานสาธารณสุขเป็นศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น โดยการประสานทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารมีความสำคัญในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ กระทรวง จังหวัด ตำบลจนถึงระดับหมู่บ้าน สรุป ผู้บริหารองค์การสาธารณสุขทุกประเภทจะต้องเข้าใจหลักการ ขั้นตอนและ วิธีบริหารจัดการที่ดี จะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงาน สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็วเกิดประโยชน์แก่องค์กร และเป็นที่ยอมรับขององค์กรอื่นทั้งภาครัฐและเอกชน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานและปัจจัยในการวางแผนงานสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานสาธารณสุขเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ให้มีความรู้ความสามารถในการวางแผนงานและสนใจอย่างจริงจังจะทำให้การปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นโดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหาร

1.1 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีศักยภาพและพัฒนาตนเองให้เกิดการเรียนรู้ในบทบาทหน้าที่เช่น จัดประชุม/อบรมหลักสูตรทางการบริหาร การวางแผนงานการส่งเสริมให้บุคลากรรับรู้บทบาทของตนเอง เพื่อให้การบริหารงาน และการวางแผนสาธารณสุขระดับตำบลมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 สร้างขวัญและกำลังใจเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ

- 1) จัดให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้น่าอยู่และน่าทำงาน
- 2) จัดแบ่งงานให้ชัดเจน
- 3) สร้างความพึงพอใจในงาน ด้วยการจัดงานให้ตรงตามความรู้ความสามารถ และความสนใจ เพื่อให้พนักงานมีความสุขที่ได้สนุกกับงาน เพราะได้มีความภาคภูมิใจ และชื่นชมในผลสำเร็จของงาน
- 4) ให้ความยกย่องชมเชย และบำเหน็จความดีความชอบอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นการตอบแทนการทำความดีของคุณประโยชน์ให้แก่หน่วยงาน
- 5) ให้โอกาสแก่พนักงานซึ่งมีผลการปฏิบัติงานดีและมีศักยภาพสูง ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ด้วยการร่วมกันวางแผนพัฒนาความก้าวหน้า และให้การพัฒนาความรู้ความสามารถด้วยวิธีการหนึ่งวิธีการใดที่เหมาะสม
- 6) ให้ความเอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่และทุกข์สุขในการทำงานของพนักงานทุกคนอย่างทั่วถึง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

7) ให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็น และมีอิสระในการคิดสร้างสรรค์ ปรับปรุงงาน ด้วยการจัดให้มีระบบข้อเสนอแนะและพัฒนาให้เป็นระบบไคเซ็น (Kaizen) ที่คิดปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

8) ให้โอกาสในการร้องทุกข์ โดยมีระบบการร้องทุกข์ตามขั้นตอนและช่วยเหลือแก้ปัญหาให้ตามความเหมาะสมด้วยความเห็นอกเห็นใจ

2. ผู้ปฏิบัติ

2.1 มีความตระหนัก เนื่องจาก การวางแผนงานสาธารณสุขเป็นหัวใจในการปฏิบัติงานที่สำคัญของหน่วยงานสาธารณสุข

2.2 พัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ตามนโยบายการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2.3 การวางแผนงานสาธารณสุขระดับตำบลในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในเกณฑ์ที่มีผลการปฏิบัติงานดี ดังนั้น จึงควรดำรงงานที่ดีเหล่านี้ไว้อย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษา “ประสิทธิผลที่มีต่อการวางแผนงานสาธารณสุขระดับตำบลของผู้รับผิดชอบงานวางแผนในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล” โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเขต/ภาค

3.2 รูปแบบการศึกษาควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ควบคู่ไปกับการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วย โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) หรือทำการสัมภาษณ์ระดับลึก (Indepth Interview) เพื่อจะได้รายละเอียดปลีกย่อยในบริบทอื่น ๆ ประกอบ

3.3 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาควรเป็นผู้รับผิดชอบการประสานแผน/ผู้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ระดับอำเภอ/จังหวัดในระดับเขต/ภาค

3.4 ควรศึกษา “ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ ระดับจังหวัด”

3.5 ควรศึกษา “การประเมินผลการวางแผนงานสาธารณสุขระดับจังหวัด”

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงสาธารณสุข(2555) แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 11 เข้าถึงได้จาก

<http://www.moph.go.th/moph>

อมรศักดิ์ โพธิ์อำ (2548) ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสร้างสุขภาพของเจ้า

หน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดพิษณุโลก. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นรินทร์ สังข์รักษา และคณะ. (2549). คุณลักษณะที่พึงประสงค์และการรวมกลุ่มนักระบาดวิทยา

นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

บุปผา ศิริวิทย์ และบุญเลิศ เลี้ยวประไพ. (2531). รายงานการวิจัยการประเมินความรู้ ทักษะ และผลการปฏิบัติงาน

ตามแผนการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขระดับตำบล. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมเดช ศรีทัด. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 7

The 7th STOU National Research Conference

- สถานีอนามัยในจังหวัดอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธิตศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- อารีรัตน์ มณีรัตน์. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ
หัวหน้าสถานีอนามัยจังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธิตศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- นันทิยา ชุ่มช่วย. (2541). ความสามารถในการบริหารงานและแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของ
หัวหน้ากลุ่มงานเวชกรรมสังคมโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- จิรภา สุขสวัสดิ์. (2547). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานของอาสาสมัคร
สาธารณสุขตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อภิชาติ ตั้งปรัชญากุล. (2546). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติในกระบวนการวางแผนปฏิบัติการงานสร้างเสริม
สุขภาพของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลในหน่วยคู่มือบริการระดับปฐมภูมิ (งานนิพนธ์
สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สมโภชน์ คชศิลา. (2544). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานเฝ้าระวังและส่งเสริมทันตสุขภาพนักเรียน
ประถมศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าสถานีอนามัยในจังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- เทพนมเมืองแมน และสวิงสุวรรณ. (2540). พฤติกรรมองค์การ. (พิมพ์ครั้งที่2 ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุเมธ ทิพย์ชาติ. (2533). การปฏิบัติงานและการรับรู้ในบทบาทการให้บริการสาธารณสุขของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
ประจำสถานีอนามัยจังหวัดพิษณุโลก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2549). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- เนตรพัฒนา ยาวีราข. (2550). การจัดการสำนักงาน : Office Management. กรุงเทพมหานคร: เซ็นทรัลเอ็กเพรส.
- มะยูรี สุดตาและธนัช กนกเทศ. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลปามะคาบ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร. พะเยา:
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชำนาญ บูรณ์โอสถ. (2547). การศึกษากระบวนการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและ
ปริมณฑล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย